

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Élelmiszertudományi és
Technológiai Intézet

Élelmiszeripari Gazdaságtan Tanszék

Élelmiszerkereskedelem szakirány

Nedved Csilla Anna

A gyermekkori elhízás elleni szakpolitikai gyakorlatok megjelenése az
élelmiszeriparban

Szakdolgozatom témájának egy napjainkban is meghatározó és égető problémát választottam, a gyermekkori elhízást. A WHO becslései szerint körülbelül 42 millió elhízott gyermek van a világon. Bár a fejlett világban az arányok stabilizálódnak, az előfordulási gyakoriság nem csökkent jelentősen. Ehelyett az elhízás a közepes jövedelmű országokban növekszik a leggyorsabban. A gyermekkori elhízás hozzájárul a gyermekkori és serdülőkorú nem fertőző betegségekhez és kockázati tényezőkhöz, beleértve a cukorbetegséget, a szív- és érrendszeri problémákat és bizonyos rákos megbetegedéseket. Ezenkívül a gyermekkori elhízás jelentősen növeli annak valószínűségét, hogy felnőttként elhízzanak.

Egy koppenhágai kutatás (*Children's Right to Freedom From Obesity: Responsibilities of the Food Industry*) állítja, hogy a kormányok nem tudták megfelelően kezelni a gyermekkori elhízás arányának világszerte történő növekedését. Ehelyett az élelmiszer- és italgyártó vállalatokra egyre nagyobb mértékben támaszkodnak a gyermekkori elhízás megelőzésére irányuló közegészségügyi erőfeszítések támogatásában. A „Children's Right to Freedom From Obesity: Responsibilities of the Food Industry” tanulmány kimondja, hogy az élelmiszergyártók által előállított termékeket célszerű lenne megfigyelni és analizálni. A WHO nem tárgyalt az elhízásra vonatkozó kötelező érvényű szabályokról, de releváns szakpolitikai dokumentumokat adott ki ajánlásokkal az államok és más érdekelt felek, köztük a vállalkozások számára is. Műszaki dokumentumaiban és politikáiban a WHO következetesen arra ösztönzi az államokat, hogy a magánszektor szerepvállalása és partnerségei révén működjenek együtt az élelmiszeriparral "ott, ahol lehetőségük adódik". Az étrendre és a testmozgásra vonatkozó

globális stratégia amely vitathatatlanul a WHO legfontosabb szakpolitikai dokumentuma az elhízással összefüggésben – azt ajánlja, hogy az élelmiszeripar a nemzeti és nemzetközi normákkal összhangban mozdítsa elő az egészséges táplálkozást és a testmozgást; korlátozza a zsírokat, cukrokat és sókat a termékekben; megfizethető, egészséges és tápláló választásokat alakít ki; megfelelő tájékoztatást nyújtson a fogyasztóknak és a hatóságoknak, beleértve a címkéken a bizonyítékokon (kutatásokon, kísérleteken) alapuló, egészségre vonatkozó állításokat; és felelős marketinget folytasson. Ezenkívül a WHO regionális tápanyagprofilokat állított elő, hogy útmutatást adjon arra, hogy mely élelmiszereket nem szabad gyermekek számára reklámozni.

A dolgozatomban szeretném az élelmiszeripar lehetőségeit és jelenlegi megoldásait feltárni a gyermekkori elhízás elleni küzdelemben, valamint áttekinteni, hogy az élelmiszeripar hogyan azonosítja és implementálja a gyermekkori elhízás elleni szakpolitikai gyakorlatokat nemzetközi és hazai szinten.

Többek között taglalom a Nutri-Score tápértékjelölés előnyeit és jelenlegi felhasználási körét. A Nestlé szabadon hozzáférhető tanulmányaiból, illetve ismertető anyagaiból kiindulva összeállítottam egy rövid áttekintést, amely bemutatja a csomagoláson fellelhető tápanyagjelölések, illetve adagokra vonatkozó ajánlásainkat fontosságát és rendszerét.

Az anyag- és módszertan fejezetben 10 különböző élelmiszergyártó- és -forgalmazó cégről írtam adott kérdéscsoportok alapján értékelést. Vizsgáltam a marketing, az élelmiszerösszetevők és a társadalmi vállalásaik irányából is a választott vállalatokat. Táblázatokban foglaltam össze a kérdésekre a gyártók oldaláról összegyűjtött információk alapján megfogalmazott válaszokat, majd a táblázatokat kettő diagramban összesítettem.

A kutatásom eredményeképp megkaptam, hogy melyik az az 1-1 élelmiszergyártó vagy -forgalmazó, amely a legtöbbet tette az elmúlt években a gyermekkori elhízás prevenciójának érdekében. Képet kaptam emellett 10 hazai élelmiszeripari vállalat elkötelezettségéről az egészséges táplálkozás, fizikai aktivitás és egészség területén. Ezen eredmények és a WHO ajánlásai együttesen fontos iránymutatásul szolgálhatnak a hazai élelmiszeripari vállalatok számára a gyermekkori elhízás megelőzésének elősegítésében.